

J. Pekárek, Prospektivní práce se seniory, posudek oponenta diplomové práce.

Orientace práce J. Pekárka na seniory, tedy – jak sám upozorňuje – nikoliv na „žáky a studenty“ zcela rezonuje i s mým viděním akčního rádiu edukačního dramatu. Proto se zvědavostí otevírám stránky jeho textu a pořizuji tento „čtenářský deník oponenta“ (tedy – abych něco úředně nepokazil: „posudek oponenta diplomové práce“).

– s. 10n: Jako přítel klasifikací se zájmem čtu tři směry působení na seniory. Pokud dobře chápu, jde o o třídění vytvořené autorem diplomky. Nicméně – dramatem pro seniory se zabývá celkem dost lidí, byť třeba v zahraničí, takže u magisterské práce očekávám jistou „konfrontaci“ autorových myšlenek s jinými texty.¹ Obracím se tedy k seznamu odborné literatury na konci práce a ne bez jistého rozčarování zjišťuji, že seznam je celkem úsporný a zcela mívá zahraniční texty ...²

– s. 12: K větě: A právě poslední výrok o dalších možnostech vývoje člověka mě vede k úvaze o tom, že tomuto směru jde především o rozšiřování pole pozornosti a zkušenosti v horizontální rovině. Nejde mu ani o zpětný pohyb k minulosti jako v případě „retrospektivního“ směru, ani o vertikální směřování kupředu k rozvoji osobnosti ...“ – Nerozumím, oč tu tedy běží ... k čemu horizontální přístup směřuje? Jde sice o rozšiřování zkušenosti, ale ne proto, aby byl „klient“ následně v něčem „lepší“ než dříve? Nejde tedy o to, ovlivnit ho? Jasno mi bohužel příliš nezjednáva ani věta, že jde o aktivity: „... které přispívají k rozvoji účastníků v oblastech znalostí, dovedností a schopností, ale které mají za cíl pobavit a zabavit svého účastníka.“ Jejich formativní charakter tu je přece (naopak) definován ...

– s. 15: Ad: „To znamená, že se chci pokusit o směr práce, který nebude tak striktně navázán na poznatky z vývojové psychologie, jak je uvádí Václav Příhoda ... „ Které poznatky má ale autor na mysli? To je zřejmě pro pochopení jeho přístupu dosti podstatné.

– s. 18: Opět bych ocenil, kdyby v úvodním slově k projektu autor vyložil, co konkrétně (!!!) znamená to, že projekt bude „prospektivního“ charakteru. Jde o ono „... bourání klasických způsobů přemýšlení a jednání...“? Pokud ano, pak – protože jde fakticky o formulaci formativního cíle – jde o velmi obecné tvrzení nespecifikující „proměnné“ v něm obsažené (co je bourání?, co klasické způsoby přemýšlení?, a bude se tedy jenom bourat, nebo i stavět? ...).

– A pak je tu ještě jedna věc – totiž vysvětlení tzv. „smyslu cíle“. O.K. – bouřejme! Ale proč? Jaký to (a co konkrétně?) bude mít smysl pro konkrétní účastníky?

– s. 23-24: K reflexi ... patrně bych ocenil, kdyby třeba i v 1. reflexi autor vztáhl dění ke klíčovému konceptu tohoto svého konání (i této práce), totiž k „prospektivité“.

---

¹ K tomu ještě jedna poznámka. Jsem nepřitelem metodologického glajchšaltování, nicméně pokud autor vytváří teorii (a „3 směry“ fakticky jistou teorií jsou), naopak vskutku očekávám, že se tak bude dívat vzhledem k jiným podobným teoriím (byť třeba v diskusi s nimi).

² Pokud si pamatuji, jen anglicky psaná literatura k tématu „drama + senior adults“ či „drama + ageing“ atd. se začala objevovat ve větší míře již v 80. letech XX. stol. (a tím to neskončilo).

– např. s. 25 ...: Chápu úskalí formulace cílů v oborech zabývajících se „behaviorální edukací“.³ Může tu být těžké rozlišit cíl + úkol a příp. též podmínku naplnění cíle. Ale přesto – formulace v Josefově popisu projektu se mi jeví přece jen být spíše formulacemi „úkolů“, než „cílů“. Viz např.:

„Cíl: - účastníci jsou schopni přijmout metaforický princip zástupné rekvizity
- účastníci použijí předmět (hrnek) jako jiný předmět
- účastníci přetvoří objekt (šátek) v zcela nový předmět či zvíře“

Ostatně, řekl bych to i o primárních cílech projektu ...

A formulace tohoto typu pak za cíl (ve smyslu jeho pedagogického definování) „Cíl: - přechíst účastníkům příběh, o němž se bude dále diskutovat“ ani považovat nelze. Pro rozpravu při obhajobě dávám autorovi k úvaze zvážit, **zda za těmito (pro mne spíše) úkoly nestojí ještě skutečné edukační cíle ve smyslu „v čem bude klient jiný, až půjde domů ....“**.

– s. 10: Ojedinelé, ale přesto: Pozor na pravopis! „Ze stejného důvodu se rozplynuly i mé původní představy o tom, že bychom se mohly věnovat vyprávění...“.

V případě J. Pekárka jako pořádného chlapa, jest ypsilon mile zábavný ...

Zde končím „deník čtenáře“ ... ☺

Podstatnou část práce činí projekt, resp. – z hlediska pedagogické terminologie okolo projektové metody – spíše „učební komplex“. Jeho popis byl srozumitelný. Jednotlivé reflexe měly spíše deskriptivní ráz (tedy ráz méně interpretativní), ale vzhledem k tomu, že nešlo o výzkum, nevidím to jako podstatný problém (i když je to škoda).

Z projektu vyplývá, že autor mu věnoval náležitou pozornost a hledal návaznosti na reálné jednání klientů v předchozích. Komentáře k projektu jsou vtěleny do výše uvedených poznámek.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci „velmi dobře“.

Blatečky, 24. V. 2016

Josef Valenta

---

³ Ba jsem o tom i psal a mám načteny přehršle formulací z různých příprav a seminárek atd. „až běda“ ... ☺